

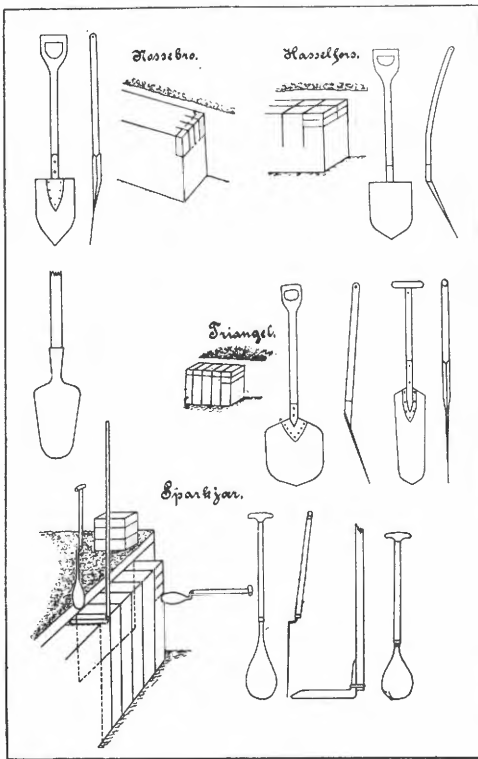
beskaffenhed, idet der paa enkelte steder kan være mange og store røtter, som hindrer arbeidet, mens myren andre steder igjen er ganske jevn og rotfri.

TILVIRKNING AV STIKTORV

UTDRAG AV «OM BRÄNNTORF» I SVERIGES OFFICIELLE ALMANAK FOR 1904
AV TORVINGENIÖR E. WALLGREN

ENDSKJØNT tilberedning av stiktorv er meget gammel, utføres den næsten overalt paa en uriktig maate.

De største feil er, at man undlater at avgrøfte myren, at man

Torvspader og torvskjæremetoder.

stikker et stykke her og et stykke der istedenfor en sammenhengende linje, at man ikke legger en bestemt plan for myrens utnyttelse, samt at man ikke beskytter torvgraven mot frost, saa at den ytre del derav ofte maa tages bort hvert aar, før torvstikningen kan paabegyndes. Endvidere indretter man sig ofte upraktisk med selve optagningen, saa omkostningene blir store. Torvstykkerne stikkes som oftest for store til at kunne bli helt tørre, hvilket har tilfølge at torven brænder daarlig. For at stiktorv skal kunne tilberedes paa bedste og billigste maate, fordres at myren er av nogenlunde jevn beskaffenhed, at tørkefeltet er jevnt og saa stort, at det ikke behøver at benyttes mer end en gang i løpet av sommeren. Hvitmosen bør samles sammen nær torvgraven og denne dækkes dermed, naar man er færdig med stik-

ningen, forat ikke torven skal fryse istykker om vinteren. Dette kan man ogsaa hindre ved opdæmning av vand i torvgraven.

Stiktorven tages helst op fra en lodret grav 0,5—1 m. bred, og torvgraven bør danne avløp for den side av myren, hvor tørkefeltet ligger.

Naar myren er avgrøftet og stikningssted og tørkeplads i orden, inddeles myren for arbejdsdrag, i almindelighed bestaaende av 1 mand som stikker torven op i teglstensformede stykker og lægger dem i hauger ved siden av torvgraven, og av en mand, kvinde eller halv voksen gut, som fører torven paa skyvekjærrer eller vogner som gaar paa spor hen til tørkefeltet, hvor den utlægges.

Stikningen foregaar bedst paa den maate, at der skjæres med en skyfelformet kniv eller spade saa dypt som mulig. Derpaa med en større spade eller spadekniv vinkelret mot dette snit de andre lodrette snit. Derpaa stikkes der siden 3 eller 4 vandrette snit over hinanden, og de paa denne maate dannede 3 eller 4 torvstykker løftes paa en gang efter det sidste vandrette stik, og lægges op paa myren ved siden av torvgraven.

Torvstykkernes størrelse varierer meget, men hvis torven skal være god og bli tør, bør de ikke gjøres større end $25 \times 15 \times 8$ cm.

Ved et ordentlig drevet stiktorvanlæg bør omkostningene ved 1 ton færdigtørket torv ikke overstige 3 kroner.

Stiktorv kan kun optages indtil midtsommer, hvis man skal være sikker paa at faa torven tør.

BRÆNDTORV TIL VIRKNING

UTDRAG AV «DEN FØRSTE MOSEBOG» (TORVBRÆNDSLET)
AV RITMESTER M. RAHBEK.

- Sp. 1. Hvorledes faar man brændsel av torv?
Sv. Ved at lage passe store stykker og bortskaffe det meste av vandet.
- Sp. 2. Paa hvilken maate faar man de passelige torvstykker?
Sv. Enten 1) Ved med en spade at skjære torven i regelmæssige stykker, hvorved man faar den saakaldte *stiktorv*, eller 2) Ved at bearbejde et større kvantum torv under tilsætning av vand, til massen blir tyk som en velling, som da enten a) Lægges i et lag utover overflaten og under tørkningen sammentraakkes og derpaa gjennomstikkes paalangs og paatvers til regelmæssige firkantede stykker, *klodstorv*, eller b) Formes i trærammer likesom mursten, *formtorv*. Eller 3) Torven bearbejdes i naturlig tilstand i en maskin som ligner en kjøtkvern. Herfra kommer den kraftig bearbejdet og sammenpresset som en sammenhengende streng, der avkappes i passelig store stykker, *maskintorv*. Endelig 4) Kan man knuse torven til pulver, der under sterkt tryk presses til haarde kaker eller *torvbriketter*. Likesom 5) Man ogsaa kan benytte det støvfine *torvpulver* direkte til fyring.
- Sp. 3. Hvilke av disse metoder gir det bedste brændsel?
Sv. Stiktorven gir et uensartet og litet sammenhengende brændsel. Da der maa graves ovenfra og nedad i myren faar man øverst